

לפי תקנון המועצות המקומיות (יהודה והשומרון), תשמ"א-1981.

העורר: יריב שבו

- נ ג ד -

המשיב: מנהל הארנונה של עיריית אריאל

בשם העורר: העורר בעצמו (עו"ד יריב שבו).

בשם המשיב: עו"ד דויד זיו.

החלטה

תמצית העובדות

1. העורר, עו"ד במקצועו, מחזיק ומתגורר עם משפחתו בנכס המצוי ברחוב ששת הימים 4/1 באריאל.
2. בשנת 2002 איבד העורר את אימו ושלושה מאחיו ז"ל בפיגוע טרור שבוצע ביישוב איתמר.
3. בין העורר למשיב התנהל דין ודברים בדבר זכאותו, כך לטענת העורר, להנחה בארנונה מחמת היותו נפגע פעולות איבה, שהחל בפנייתו הראשונה של העורר למשיב בתאריך 22.5.12.
4. בתשדורת דואר אלקטרוני שנשלח לעורר מאת המשיב ביום 22.1.14, הודע לעורר כי לא ניתן ליתן החלטה בבקשתו למתן הנחה בארנונה, ללא קבלת המסמכים החסרים שנתבקשו במכתב המשיב מיום 19.11.13.
5. על תשובת המשיב מיום 22.1.14, ביקש העורר להשיג, במסגרת כתב הערר שהוגש על ידו.
6. המשיב הגיש תשובתו לכתב הערר, ולפיו נדחו טיעוניו של העורר.
7. ביום 26.10.14 נדון הערר, במעמד הצדדים בפני ועדת הערר, בו השיאו הצדדים השלמת טיעון בע"פ.

טיעוני העורר

8. עפ"י הוראות סעיף 7(א) לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשי"ל-1970, אם גרמה פגיעת איבה למותו של נפגע יהיו בני המשפחה זכאים לתגמול.
9. סעיף 1 לחוק תגמולים לנפגעי פעולות איבה קובע שתגמול הנו לרבות כל טובת הנאה.
10. בהתאם לסעיף 2(ו) לתקנות ההסדרים במשק המדינה (הנחה בארנונה) תוענק הנחה של שני שלישים למחזיק שהוא זכאי לתגמולים לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה.

11. הנו זכאי לתגמולים מהסיבה שקיבל בעבר מהמוסד לביטוח הלאומי, בין היתר מענק לימודים ושכר לימוד.
12. עובדת היותו נפגע פעולות איבה על פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, מזכה אותו בתגמולים וכפועל היוצא מכך הנו זכאי גם להנחה בארנונה.
13. בין העורר לעיריית אריאל התנהל דין ודברים ממושך, כאשר העירייה עמדה על כך שההנחה תינתן אך ורק לאחר שהעורר ימציא אישור מאת המוסד לביטוח לאומי על פיו הנו זכאי להנחה המבוקשת.
14. העורר פנה למוסד לביטוח לאומי וקיבל תשובה לפיה אין בידם להוציא מסמך רשמי בדבר אישור להנחה וכי מי שאחראי על יישום הוראות החוק היא העירייה.
15. העירייה לא הסכימה לקבל הטענה כי העירייה היא אשר אחראית על יישום הוראות החוק, והתעקשה לקבל לידה המסמך שהתבקש מאת המוסד לביטוח לאומי.

טיעוני המשיב

16. העורר טרם השלים מיצוי הליכים מול המשיב, ובכלל זה לא המציא מסמכים מאת המוסד לביטוח לאומי המראים כי הוא מקבל תגמולים.
17. בנספח "א" לכתב הערר עולה כי המוסד לביטוח לאומי לא מאשר מתן פטור ו/או הנחה למי שאינו מקבל גמלה חודשית מאת המוסד.
18. לגופו של עניין, העורר אינו עומד בתנאים שנקבעו על ידי הוראות הדין השונות לקבלת הנחה בתשלום הארנונה, ובכלל זה הוראות חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"י-1950 ובחוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959 [נוסח משולב].
19. העילה בגינה התבקשה הנחה בארנונה אינה אחת מהעילות להגשת ערר לשם קבלת הנחה.

דיון והכרעה

הסמכות לדון ולהכריע בבקשות נישום למתן הנחה בארנונה

20. בידי הרשות המקומית סמכות רחבה שבשיקול דעת, לרבות הסמכות למתן הנחה במיסי הארנונה, לפרוס תשלומים ואף למחוק חובות והכל בהתאם להוראות הדין (ראה: בג"צ 764/88 דשנים וחומרים כימיים בע"מ נ' עיריית קרית אתא, פ"ד מו(1), 793, 803 (1992); ע"א 565 עיריית קרית אתא נ' אדוארד חרס, פ"ד נו(3) 784, 787 (2002); בג"צ 1355/93 ועד מעקב לעניין ארנונה ירושלים נ' ראש עיריית ירושלים [פורסם בנבו] (1994); עת"מ (ת"א) 14757-01-11 מזרחי נ' עיריית חולון [פורסם בנבו] (21.3.13).
21. הסמכות הנתונה לרשות מקומית למתן הנחות בתשלומי ארנונה מצויה בסעיף 12(ב) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992, ובתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג – 1993 (להלן: "תקנות ההנחה"), שהותקנו מכוחו.
22. בתקנות ההנחה נקבעו הקריטריונים לקביעת האוכלוסיות הזכאיות להנחה בארנונה, שיעורי ההנחה ודרכי קבלתה.

23. כמו כן, נקבע כי בכל רשות מקומית תוקם ועדת הנחות שתדון בבקשות למתן הנחה מארנונה, כהגדרתה בפרק ג' לתקנות ההנחה, כאשר בהתאם לסעיף 10 לתקנות ההנחה מארנונה, הרכב הועדה יקבע את זכאותו של מבקש הנחה, ואת שיעורי ההנחה, זאת בהתאם למגבלות ולקריטריונים הקבועים בתקנות ההנחה.
24. בקשת העורר למתן הנחה בתשלומי ארנונה בהתאם לתקנות ההנחה, אינה ממין העילות המנויות בתקנון המועצות המקומית (יהודה ושומרון), תשמ"א-1981, להגשת השגה למנהל הארנונה על יסוד מי מהטענות הבאות: (א) הנכס שבשלו נדרש התשלום אינו מצוי באזור כפי שנקבע בהודעת התשלום; (ב) נפלה בהודעת התשלום שמשיגים עליה טעות בציון סוג הנכס, גדלו או השימוש בו; (ג) הוא אינו מחזיק בנכס.
25. יוצא מן האמור כי הנחה בתשלום הארנונה יכולה להינתן על-פי ההוראות הקבועות בתקנות ההנחה, באמצעות פנייה לוועדת ההנחות של הרשות המקומית ובהתאם לכללים המפורטים בהם. ועדת ההנחות דנה בבקשות נישום למתן הנחה בתשלומי ארנונה ומכריעה בהם.
26. תקיפת שיקול הדעת המנהלי של ועדת ההנחות, הינה בסמכות בית המשפט לעניינים מנהליים לפי חוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התשי"ס-2000.
27. מכאן, ועדת הערר לענייני ארנונה אינה ערכאת הערעור על החלטותיה של ועדת ההנחות (ראה: עמ"נ (י-ם) 49893-12-10 דב פרומן נ' ועדת הערר לענייני ארנונה [פורסם בבנו] (2011)).

בחינת זכאות העורר להנחה בארנונה

28. במאמר מוסגר, וזאת מבלי להוריד מהאמור לעיל בדבר היעדר סמכות העניינית ועדת הערר כאמור, תיבחן להלן סוגיית זכאות העורר למתן הנחה בארנונה.
29. בהתאם להוראת תקנה 14(2)ה(ז) לתקנות ההנחה נקבע כי מחזיק בנכס, הזכאי לתגמולים לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970 (להלן: "חוק התגמולים"), יהיה זכאי להנחה בחיובי הארנונה של הנכס בו הוא מחזיק בשיעור של שני שלישים, בכפוף לסייגים הקבועים בתקנות ההנחה.
30. תגמול מוגדר בחוק התגמולים, לרבות כל טובת הנאה הניתנת לאדם שחל עליו חוק הנכים או חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) תשי"ו-1950 (להלן: "חוק משפחות חיילים"), לפי הענין.
31. לפי סעיף 7(א) חוק התגמולים, גרמה פגיעת איבה למותו של הנפגע, יהיו בני המשפחה זכאים לתגמול וחלק מהוראות סעיפי חוק משפחות חיילים, יחולו עליהם בשינויים המתחייבים.
32. אין חולק כי העורר הוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי, מתאריך 20.6.02 כיתום של נספה כתוצאה מפעולות איבה ואף קיבל מענק נישואין ליתום בחודש אפריל 2006 (ראה: נספח "ד" לכתב הערר). לעניין זה, בהתאם לסעיף 8 לחוק התגמולים דין בן משפחה לפי חוק זה כדין בן משפחה לחוק משפחות חיילים.
33. "בן משפחה" מוגדר בחוק משפחות חיילים כ"ילדו של הנספה – ובכלל זה ילד חורג או ילד מאומץ – שלא מלאו לו 21 שנה".
34. העורר בהגיונותו מאשר בכתב הערר, כמו גם מהלך הדיון שנתקיים בפני הועדה, כי למעט קבלת הטבה חד פעמית לא קיבל תגמולים ואינו מקבל תגמולים אף היום, אלא שלדידו אין הדבר משנה לעצם היותו מוגדר כזכאי לתגמולים עפ"י חוק התגמולים.

35. מענה למחלוקת פרשנית זו ניתן למצוא בתשובת האגף לנפגעי פעולות איבה במוסד לביטוח לאומי, לבקשת העורר לקבלת אישור לצורך מתן הנחה בארנונה.
36. האגף לנפגעי פעולות האיבה, בתשובתו מיום 8.12.13 (ראה: נספח "ט" לכתב הערר) לבקשת העורר לקבלת אישור לצורך הנחה בארנונה, טוען כי הוא פועל בהתאם להוראות משרד הבטחון, וכי הוראה מס' 81.01 של משרד הבטחון לעניין הנחה בארנונה מפרטת, בין היתר, זכאות להנחה בארנונה ליתומים עצמאיים עד גיל 21 כל עוד מקבלים הם תגמולים.
37. מוסיף האגף לנפגעי פעולות איבה בתשובתו לעורר כי כאשר רצה המחוקק לציין מפורשות זכות מעבר לגמלה, הוא עשה כן בתקנה 14(ה)(2)(א) לתקנות ההנחה, בצינו "תגמולים או מענק", אך לא עשה זאת לעניין בן משפחה.
38. האגף לנפגעי פעולות איבה חותם מכתבנו באומרו כי מהסיבות המנויות לעיל, לא יעלה בידם להנפיק לעורר אישור לצורך הנחה בארנונה, אלא אך אישור הכרה בדבר המענקים ששולמו לעורר כיתום מפעולות איבה.
39. יוצא מן האמור לעיל, כי על מנת שלעורר תקום הזכות לקבלת הנחה מארנונה בהתאם לתקנה 14(ה)(2)(ז) לתקנות ההנחה, נדרש העורר להוכיח, בין אם באמצעות קבלת אישור לצורך מתן הנחה בארנונה מאת האגף לנפגעי פעולות איבה במוסד לביטוח לאומי, ובין בדרך חוקית אחרת, כי מתד הנו זכאי לקבלת תגמולים בהתאם להוראות חוק התגמולים ומאידך הוא מקבלם (התגמולים) בפועל בהווה.

מסקנות וסיכום

40. לסיכום החלטה זו אנו קובעים כדלקמן:
- 40.1. הסמכות להידון בבקשות נישום למתן הנחה בהתאם לתקנות ההנחה, מסורה לועדת ההנחות הממונה ברשות המקומית.
- 40.2. ועדת הערר לענייני ארנונה אינה משמשת כערכאת ערעור על החלטת ועדת ההנחות.
- 40.3. מוצע לעורר למצות זכויותיו למול ועדת ההנחות, ולהמציא בידה האסמכתאות והתימוכין הנדרשים למתן ההנחה המבוקשת, בהתאם להוראות תקנות ההנחה והדין.
41. בנסיבות העניין הערר נדחה ללא צו להוצאות.

ניתן היום 30.12.2014

בועז אליהו, עו"ד
חבר ועדה

דרור ממן, עו"ד
יו"ר ועדה

מאיר תורגימן, שמאי
חבר ועדה